

**ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**  
**КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО, МЛАДЕЖТА И СПОРТА**

10.38

**СТАНОВИЩЕ**

по конституционно дело № 28/98 г., образувано от Конституционния съд на 03.08.1998 г. по искането на група народни представители за установяване на противоконституционност на чл.1, ал.2, чл. 3, ал.1, чл. 5, т.3 и 5, чл. 34, ал.1, т.7, чл. 38, чл. 39, чл. 41 и чл. 42, §1, 2 и 9 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за съсловните организации на лекарите и стоматолозите, както и за обявяване на целия закон за противоконституционен

**1. По чл.1, ал.2 и чл. 3 ал. 1, §1,2 и 9.**

В посочените атакувани текстове от закона се предвижда членство на всички упражняващи професията си лекари и стоматолози в определените съответно Български лекарски съюз (БЛС) и Съюз на стоматолозите в България (ССБ).

Република България е демократична, правова и социална държава и Конституцията изрично посочва в чл. 44 ал.1, че гражданите имат право на свободно сдружаване и в чл. 49 ал.1, че работниците и служителите имат право да се сдружават в синдикални организации и съюзи за защита на своите интереси в областта на труда и социалното осигуряване.

В Европейската конвенция за правата на човека в чл. 11, т.1 се определя правото на всеки на свободно сдружаване, вкл. правото да образува и членува в професионални съюзи за защита на своите интереси. В т. 2 изрично се посочва, че това право не подлежи на никакви ограничения, освен на тези, предвидени в Закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната или обществената сигурност, за предотвратяване на безредици или престъпления, **за защита на здравето** и морала или на правата и свободите на другите. Този член не изключва въвеждането на законни ограничения върху упражняването на тези права от служещите във въоръжените сили, полицията или държавната администрация.

В тази връзка законодателят е приел, че държавата може и следва да определи структурата, членството, правата и задълженията на съсловните организации със специален закон.

Атакуваните текстове не противоречат на цитираните чл. 44, ал.1 и чл. 49, ал.1 от Конституцията на Република България, тъй като не лишават лекарите или стоматолозите от правото им на свободно сдружаване, на синдикално и професионално сдружаване. Но с оглед на реализирането на здравноосигурителната система (чл. 52 от Конституцията, ал. 3) и специфичните функции на съсловните организации законодателят е приел, че в БЛС и ССБ следва да членуват всички лекари и стоматолози, упражняващи професията си. По същият начин е регламентирано от законодателя и членството в други съсловни и професионални организации в **Закона за адвокатурата, Закона за нотариусите и нотариалната дейност, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и Закона за МВР.**

Основание да се отхвърли искането за противоконституционност на атакуваните текстове дава и **чл.44 ал.3** от Конституцията. С членството си в БЛС и БСС всички лекари и стоматолози приемат условията за извършване на професията лекар, съответно стоматолог. Те приемат задължението да изпълняват **Правилата за добра лекарска практика** и да бъдат контролирани според **Моралния кодекс на лекаря и стоматолога** не с оглед на ограничаване на правата им, а с оглед защита интересите на българските граждани при осъществяване на качествена медицинска помощ.

**2. По чл. 5, т.3 и 5, чл. 34, ал.1, т.7, чл.38, чл.39, чл.40, чл. 41 и чл.42.**

Атакуваните текстове се отнасят до функциите на съсловните организации, подлежащите на вписване обстоятелства във връзка с членството на лекарите и стоматолозите, правата и задълженията на членовете, както нарушенията и наказанията, които следват по този закон и органа, който ги налага.

Конституцията на Република България изрично посочва в **чл. 52, ал.1**, че гражданите имат право на здравно осигуряване и в **чл. 52, ал. 5**, че държавата упражнява контрол върху всички здравни заведения.

Едно от главните задължения на социалната държава е здравното осигуряване. Законът за здравното осигуряване предвижда това да се осъществи чрез здравноосигурителни фондове и техния единствен контрагент-БЛС и ССБ. С оглед на пълноценното осъществяване на здравната политика, държавата използва правната си възможност да възложи публични функции на обществени организации, за правно уреждане на всички въпроси, касаещи организацията и функциите на тези сдружения.

Имайки предвид и факта, че държавата чрез този закон има за цел да вмени определени права и задължения на лекарите и стоматолозите, горепосочените текстове не са в противоречие с Конституцията.

Въз основа на обсъждането и проведеното гласуване, Комисията по здравеопазването, младежта и спорта с 3 (три) гласа „ЗА“ искането за обявяване на противоконституционност, 12 (дванадесет) „ПРОТИВ“ него и 1- (един) „ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ“ взе следното

**РЕШЕНИЕ:**

приема, че **чл.1, ал.2, чл. 3, ал.1, чл. 5, т.3 и 5, чл. 34, ал.1, т.7, чл. 38, чл. 39, чл. 41 и чл. 42, §1, 2 и 9** от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за съсловните организации на лекарите и стоматолозите, както и целия закон **не противоречат** на Конституцията на Република България и следва **да не бъдат обявявани** за противоконституционни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ  
ДОЦ. Д-Р В. КИТОВ, ДМ/  
